FİLİKA

DENİZCİLİK KÜLTÜR DERGİSİ

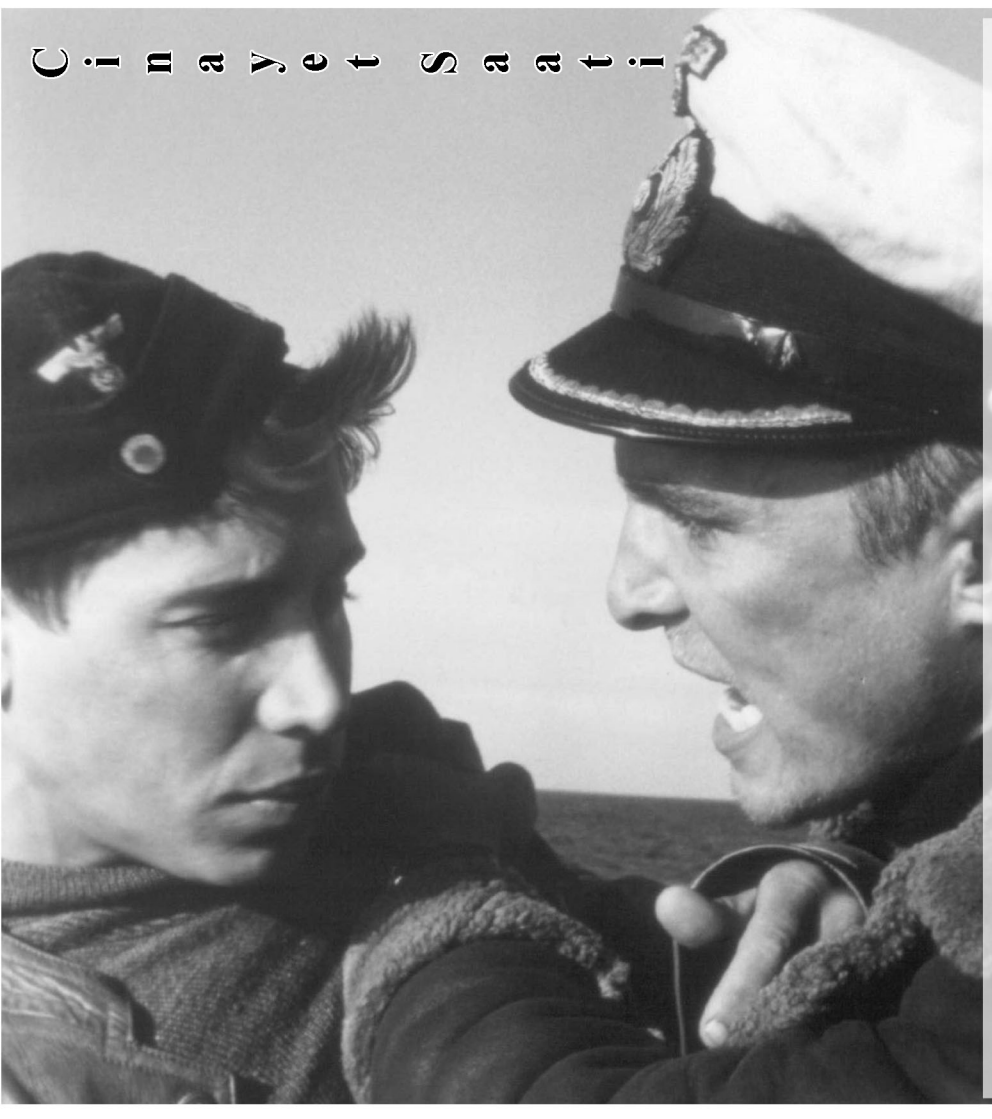
STRUMA GEMİSİ OLAYI
778 Kişi niçin öldürüldü?

LAZKİYE LİMANI
Suriye'den Avrupa'ya
umut yolcuları ölüyor!

KRONSTADTLI
FIRTINA MARTISI
ANATOLIA JELEZNIYAKOV

ROTAMIZ ÖZGÜRLÜK
PRUVAMIZ NETA

Sayı 3

Cinayet Saati

haliç'te bir vapuru vurdular dört kişi
demirlemişti eli kolu bagliydi agliyordu
dört biçak çekip vurdular dört kişi
yemyeşil bir ay gökte dagiliyordu

deli cafer ismail tayfur ve şaşi
maktulün onbeş yillik arkadaşi
üçü kamarot öteki aşçibaşi
dört biçak çekip vurdular dört kişi

cinayeti kör bir kayikçi gördü
ben gördüm kulaklarim gördü
vapur kudurdu kuduz gibi bögürdü
hiç biriniz orada yoktunuz

demirlemişti eli kolu bagliydi agliyordu
on üç damla gözyaşini saydim
allahina kitabina sövüp saydim
şafak nabiz gibi atiyordu
sarhoştum kasimpaşa'daydim
hiç biriniz orada yoktunuz

haliç'te bir vapuru vurdular dört kişi
polis katilleri ariyordu
deli cafer ismail tayfur ve şaşi
üzerime yüklediler bu işi
sarhoştum kasimpaşa'daydim
vapuru onlar vurdu ben vurmadim
cinayeti kör bir kayikçi gördü

ben vursam kendimi vuracaktim
ATİLLA İLHAN

GEMİCİNİN İSYANI!

Yaptığı tüm iyilikleri bıraktı denize pupadan,
Islığından bir isyan marşı bestelendi sonradan.
Armatörlerin hikayelerini silerken dalgalar
Gemi dibe battı gemcinin isyanından!

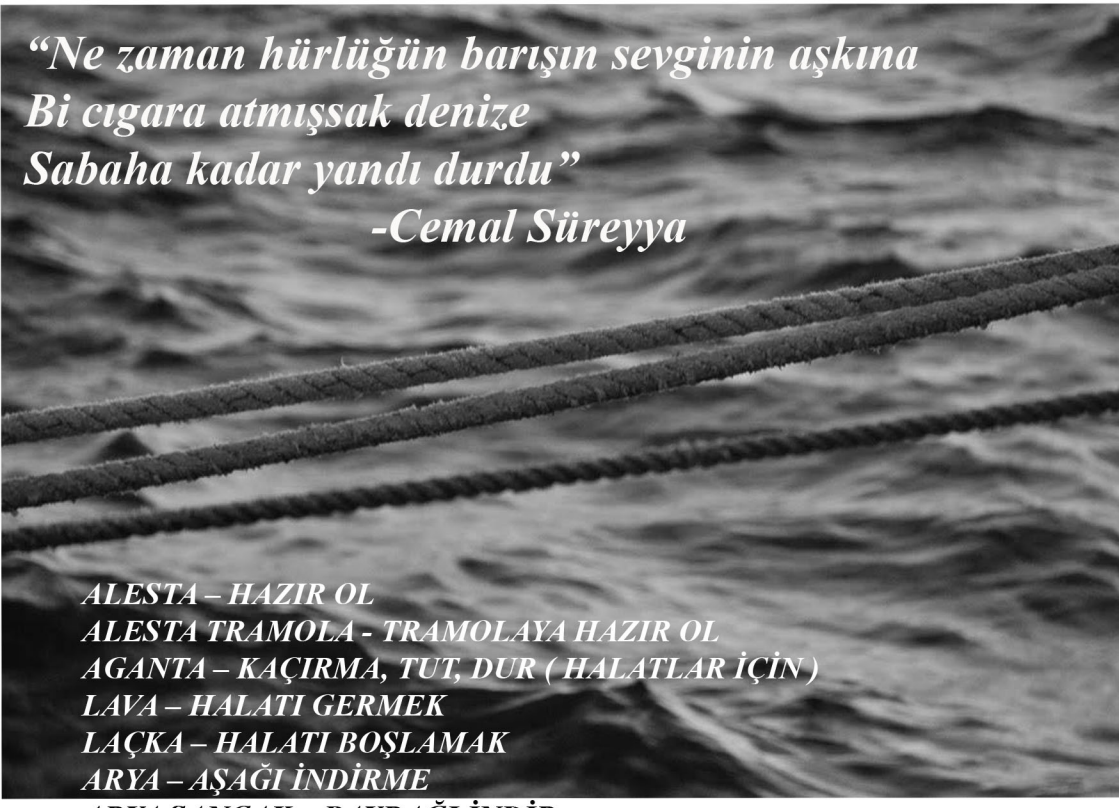
Çekildi halatlar, yelkenler fora
Rota özgürlük, pruvamız neta!
Vira demir, ufukta güneşi yakalayacağız.
Gemicilerin yükseldi öfkesi, düşman ALESTA!

Herkes isyanda kimi yolcu, kimisi kaçak.
Kaptan emir vermez, deniz bilir ancak.
Yağcı, silici, makinist, elektrikçi
Gemici seslendi var gücüyle, ARYA SANCAK!

YAZAN: ÇİMACI

Denizcilik Terimleri

ALESTA – HAZIR OL
ALESTA TRAMOLA - TRAMOLAYA HAZIR OL
AGANTA – KAÇIRMA, TUT, DUR (HALATLAR İÇİN)
LAVA – HALATI GERMEK
LAÇKA – HALATI BOŞLAMAK
ARYA – AŞAĞI İNDİRME
ARYA SANCAK – BAYRAĞI İNDİR
TOKA – CİSMİ İSTENİLEN YERE ÇIKARMAK
BAYRAĞI TOKA ETMEK – BAYRAĞI GÖNDERDEKİ YERİNE ÇEKMEK
FORA – ÇÖZÜLME, ÇIKARILMA,AÇILMA
YELKENLER FORA – YELKENLERİN AÇILMASI
HİSA – YUKARI ÇEKMEK, KALDIRMAK
HİSA YELKEN – YELKEN BASMAK
MAYNA – YÜKÜN İNDİRİLMESİ
MOLA – HALATI TAMAMEN BIRAKMAK
NETA – DONANIMI DÜZENLİ VE İŞLER TUTMAK
VARDA – SAKIN, KENDİNİ KOLLA, DİKKAT
VOLTA – HALATIN BAĞLANMASI KOMUTU
VİRA – HALATI ÇEKMEK, YÜKSELTMEK
FUNDA DEMİR – DEMİR ATMAK
VİRA DEMİR – DEMİR ALMAK
ÖZGÜRLÜĞÜN SELAMETİYLE - ÖZGÜRLÜK ADINA UĞURLAMA

KRONSTADTLI MİÇONUN ESKİ TÜFEĞİ

Kronştadt'lı bir miçonun
Çok eski bir tüfeğiyim

Suçluyum biraz, biraz bazen
Tutukluk yapmazdım eskiden
Hatta her gün temizlenirdim önceden,
Kıyıları döven dalgalar iyi tanır beni

Şimdi bulutlar izlemiyor bu adayı
Kimse geçmişten bahsetmiyor burada
Sürgünlerden, katliamlardan, açlıklardan veyahut acılardan
Artık ölü denizcilerin elinde değilim
Adanın boşluğunda
Islak gibi tonu olan bir gitarda saklı
Sessizlik… anlatıyor…

YAZAN: KARASAKAL

Kronstadt'lı denizciler, çarlığın yıkılmasında en büyük faktörlerden biridir. Bundan dolayı Bolşevik partisi tarafından kahraman ilan edilmişlerdir. Fakat Bolşevik Parti devrimi kendi lehine çevirerek halka zulmetmeye başlamıştır. Bolşevik diktatörlüğüne ve zulmüne isyan eden Kronstadt'lı denizciler kahraman ilan edildikleri Bolşevik tarafından karşı devrimci ilan edilip katledilmişlerdir.

BUNLARI BİLiYOR MUYDUNUZ ?

Devletler hep daha fazla para ister. Para uğruna doğayı katleder, yaşama dair ne varsa söküp atarlar. Açık deniz petrol sondaj platformları onların para kaynaklarından biridir. Deniz eko sistemlerinin ortasına yerleştirip canlı hayatının dengesini bozar ve her geçen yıl ekolojik katliamlarına bir yenisini eklerler. Sondaj platformları kurulduğu bölgedeki ekolojik dengeyi bozarken,şirketlere daha fazla petrol satmayı da unutmuyor.

Bu çalışmalar çoğu kez patlamalar ve ekolojik katliamlar ile sonuçlanıyor. 20 nisan 2010'da meksika körfezinde BP şirketinin Deepwater Horizon petrol platformunun sondaj kulesinin patlaması sonucu petrol sızıntısı başlamış ve tarihin en büyük ekolojik katliamına dönüşmüştür. Denizin 1500 metre altında bulunan petrol kuyusundaki sızıntı Durdurulamamış, bir ay boyunca her gün ortalama 60 bin varil petrol deniz suyuna karışmış, 20.000 km2lik bir alan petrolle kaplanmış, on binlerce kuş ve yüz binlerce deniz canlısının ölmesine neden olmuştur. Bu katliamın 40 yıl boyunca bölgedeki ekolojik hayatı etkileyeceği ön görülmektedir. Bu konuda bundan önceki en büyük katliam ise Alaska kıyılarındaki Exxon Valdez katliamıdır. Söz konusu şirketin bu ekolojik katliamında da 10.8 milyon galon petrol denize akmış, kuş, katil balinalar gibi on binlerce canlının yaşamı son bulmuştur. Şirketler ve devletlerin sömürüsü devam ederken ve her geçen gün yaşamlar hem karada hem denizde daha büyük tehditlerle karşı karşıya kalıyor.

BİLİYOR MUYDUNUZ ?

Ekolojik hayatı tehdit eden büyük yıkımlara yol açan ama devletler tarafından sürekli temiz enerji adı altında sempatik kılınmaya çalışılan nükleer santraller bilinenin aksine yalnızca patlamalar veya sızıntı durumlarında değil yeryüzünde durduğu her dakika ekolojik yaşama ve çevresine zarar veriyor.
Bu tahribatlardan biri de ABD' nin Kaliforniya Eyaleti' nin kıyılarında yaşanmaktadır. Bölgede son 30 yılda kurulmuş olan 22 adet nükleer santralin reaktörlerini soğutmak için her gün ortalama 86 milyar ton deniz suyu sirküle edildikten sonra denize geri deşarj edilir. Bu nükleer santrallerin soğutma sistemleri türbinlerine her yıl 44.000 kg, yaklaşık 80 bin farklı tür denizcanlısı çarpmakta ve bu canlıların yüzde 60'ı yani 48 bini yavru balıklar ve larva çağındaki canlılardan oluşmaktadır. Bölgedeki canlı çeşitliliği son 20 yıl içinde yüzde 40 oranında azalmıştır.

BİLİYOR MUYDUNUZ ?

Deniz memelileri; yaşamlarını devam ettirmek için sonar ses dalgası kullanırlar. Sonar ses dalgaları yön bulmadan beslenmeye kadar birçok ihtiyacı karşılar.
Günlerden bir gün kendi çıkarları için devletler bu sesin bir taklidini yaptılar. Yapay sonar ses dalgalarıyla denizin ve içinde yaşayan canlıların yaşamlarını tehdit ettiler. Nasıl mı?

Devlet Deniz Güçleri' nin gerçekleştirdiği tatbikatlar sırasında denizaltı ve denizaltı avlama gemileri geniş alanlara sık aralıklar ile sonar ses dalgaları göndermektedir. Bu sonar dalgaları balina, yunus ve domuz balığı gibi bir çok deniz memelisini yanıltmakta, kör etmekte ve hayatlarını tehtid etmektedir.
Amerikan ordusu akustik denizaltıları denediği sırada 12 kaz gagalı balina karaya vurmuştu. Yapılan araştırmalarda yüzlerce balinanın kulak zarlarında yırtılma ve kanamalar olduğu görülmüş bunun gemi sonarlarından kaynaklandığı deşifre edilmiştir. 5 Kasım 2014'de ise Yeni Zelandanın Ohiwa limanında karaya 36 ölü pilot balinası vurmuş, bu olay son yılların en büyük balina katliamı olarak tarihe geçmiştir. Buna benzer yüzlerce katliam kayıtlara geçmiş ve geçmeye devam etmektedir…

YAZAN: UÇAN HOLLANDALI

UMUTLARDAN ÖLÜME LAZKİYE LİMANI

Bildiğimiz üzere IŞİD çetesi insanları yaşam alanlarından ve canlarından etmeye devam ediyor. Canlarını kurtaran insanlar öyle ya da böyle bir şekilde barış umudu ile evlerini terk ederek hiç bilmedikleri diyarlara kaçıyor. Bununla birlikte, terk etmek zorunda olmalarının getirisiyle göç ettikleri coğrafyada da eziliyorlar. Lazkiye Limanından Avrupa'ya, ya da karayolu ile etraftaki ülkelere kaçıyorlar.

Devletlerse, her zaman yaptıkları gibi, yapay sınırlar üzerinden coğrafyada baskı uyguluyor. Devletler, sınırına geçmek isteyen Kobane halkına ve diğer ezilen halklara zulmediyor. Tel örgülerin arasına sıkışmış olan insanlar, devletin diliyle 'kaçak' olarak göç etmeye çalışıyorlar.
Bir çoğu bu tehlikeli yolda canlarını kaybediyor. Bu yolun çıkmaz bir yol olduğunu bilenlerse, Lazkiye limanını tercih ediyor. Burada ise insan tacirleri, umut yolcularının umutlarını karartıyor; çoğu zaman hiçe sayarak ölüme terk ediyor.

Para karşılığı onları umutlarına ulaştıracağını vaat eden bu tacirler, kimi zaman umut yolcularının bulunduğu gemileri, tekneleri, botları batırıyor. Kimi zamansa yolun yarısında umut yolcularını yarı yolda botlarla bırakıp ölüme mahkum ediyorlar.

Botla göç edebilen umut yolcularıysa devletlerin kanlı politikasının kurbanı oluyorlar. Çoğu zaman patlak botlarla geri gönderilerek... Bu şekilde 40.000 umut yolcusu yaşamlarını, umutlarını yitiriyorlar. Kimisi Lazkiye limanında, kimisi Türkiye sınırında...

Bizlerse; devletin, televizyonlarında 9/8'lik oynak şarkılarını dinletirken, ya da okullarında otoritesinden ödün vermemek adına bize dayattığı üniformayı giydirirken kulaklarımızı kapattığının farkındayız. Televizyonlarda mazoşizm propagandası, gazetelerde ve internette mavra bilgilerle gerçeğin önüne kocaman bir set çektiğinin de farkındayız. İnsan meraklı bir varlıktır ki o setin önünde duran insan o setin ardına da bakacaktır. Ve bugün Kobane'de iki umut vardır. Ya halkın öz savunması kazanacaktır ya da Lazkiye limanı yeni sahte umutlar doğurmaya devam edecektir.

Yazan: Kara Sakal

L'insect dépressif du navire majeur

Nerede olduğumu bilmiyordum. Karaydım. Kapkara. İnsanlar beni öldürmek isterlerdi ama çevik ve hızlıydım. Hemen kaçabilirdim. Şehirden uzaklaştım. Hava çok sıcak olur buralarda. Bir tepeden denizi izliyordum. Yanaşan gemileri gördüm. Dikdörtgenimsi metal şeyler gemiden indirilirdi burada. Kimi zamanda yüklenirdi. Oraya varmam günlerimi aldı. Ufacıktım. Kimi zaman insanlar fark etmezlerdi beni. Koşardım hep. Oraya vardım. Sanırım liman diyorlar bu yere. Fark etmediler beni. Bir kasaya atladım. Bir muzun içine saklandım. Beslendim. Karanlığa hapsedildim. Sanırım o dikdörtgenimsi metal yapının içine tıkmışlardı beni. Aylar sürdü yolculuk. Bir yere vardım ama bilmiyorum. Çıktığımda üşüdüğümü fark ettim. Sanırım o eski sıcağa çok alışmıştı bu çirkin bedenim. Bıkmadım hiç. O gemileri hep aradım. Yıllar sürdü yolculuğum. Her yeri gördüm. Bir gemiye girdim. Bu sefer o karanlık metal dikdörtgene benzeyen yapılara girmedim. Bu insanlar bu gemilerde ne yapıyorlardı ? merak ettim ve gittim bir gemiye. Biraz yalnızlık hakimdi bu gemiye. Emin değilim hala. Kaygılarla dolu bir mürettebat. Herkesin bir cebinde bir fotoğraf vardı. Kimisinin eşi, kimisinin annesi, kimisinin ise geçmişe duyduğu özlemleri saklıydı bu fotoğraflarda. Kaptanın piposu vardı. Ağzından düşmezdi. Bir gün piposu kayboldu. Gemi demir attı denizin ortasında. Korku kaygıya eşlik etti.

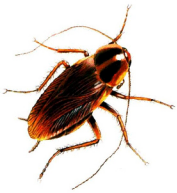
Kötüydü kaptan. Sanırım her şeyini ve tüm sevdiklerini geride bırakmıştı. Halatların arasına iliştim ve olan biteni izledim. Kaptanın silahı vardı. Piposunu bir yağcı çalmıştı. Çıkardı silahını kaptan. Tetiğe basarken parmakları yerine kötü kalbini kullandı. Sanırım yağcıyı alnından vurmuştu.

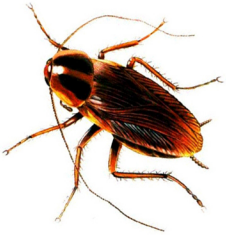
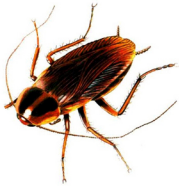

Oracıkta öldü adam. Bense halatları kemirmeye çalışıyordum. Çok açım. Kamaralara daldım bir ara. Kamarot gördü beni. Süpürgesini kafama indirdi ölmedim. Bir daha indirdi ölmedim. Koştum bilmediğim bir yere. Sanırım yatağın altındaydım. Kamarot süpürgesini soktu buraya. Rastgele sağa sola salladı burada. Beni duvara vurdu fakat kendi de görmedi. Oracıkta kaldım. Canım yanıyor her yerim acıyordu. Sanırım hava aydınlıktı. Kamarot gitti buradan. Hareket edemedim. Düşünmeye çok fırsatım oldu. Bu kamara sanırım çarkçıbaşının kamarasıydı. Çarkçıbaşını tanıdım. O iyi kalpli, güçlü biraz da korkak birisiydi. Sesimi duymasa da çok şey anlattım ona. Boş vakitlerinde ağlardı. Gitar çalardı bazen de. Gitarı eline aldığında gitar dile gelirdi. O da yalnızdı. Onunla denizcinin yalnızlığını öğrendim. Seveni yoktu. Sevdiği de yoktu. Özlemleri vardı geçmişe dair. Arabeski sevmezdi ama arabesk adamdı. E biraz da duygusal. Ve hiç kıpırdamadım. Yolcuğumun sonlarına yaklaştığımı anladım. Hala kıpırdamadım orada. Hem hareket etsem ne olurdu ki ? Bende bir denizciydim artık. Özlemlerim, korkularım yoktu. Ben sanırım farklıydım burada ki denizcilerden. Bir böcek olarak çok faydam oldu bu gemiye. Ve Kafka'ya binlerce kez dua ettim beni insan yapması için. Fakat Kafka, geçtiğimiz yüzyılda hayatını kaybetmişti…

troçki işçileri, denizcileri ve onların ailelerini kurşuna dizerek katletti.

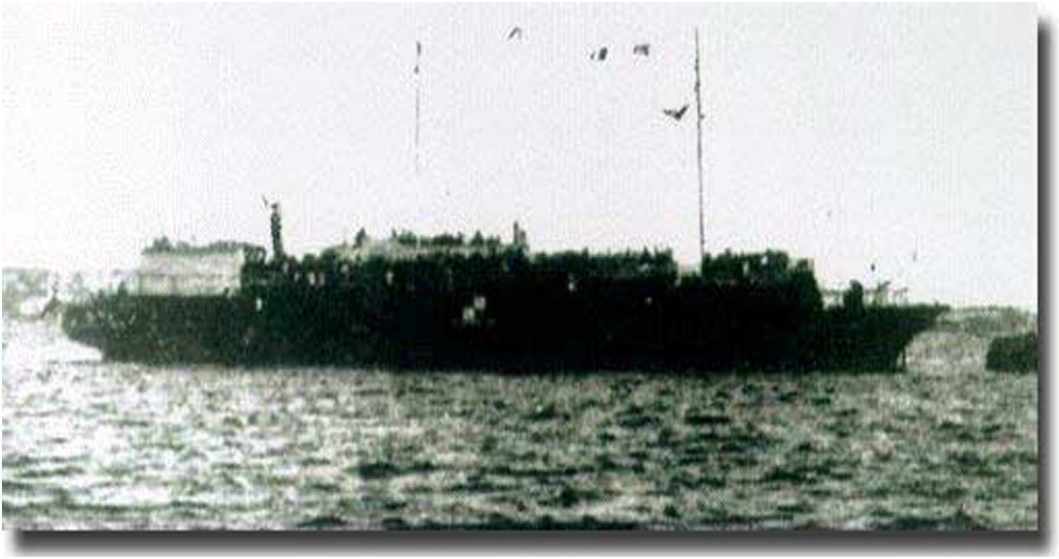
STRUMA KATLiAMI

Struma Olayı , II. Dünya savaşı sırasında , Nazi kuvvetlerinden kaçan Yahudi'lerin , Romanya'dan Filistin'e kaçarken , İstanbul açıklarında , bir Sovyet denizaltısı tarafından batırılması olayına verilen addır. Bu olayda 768 Yahudi ve 10 Bulgar mürettebat hayatını kaybetmiştir.

1940 yılında Nazilerin uygulamaya koyduğu Yahudi karşıtı yasaların benzerini , müttefiği olan Romanya'da uygulamıştı. Nazilerin yaptığı katliamlardan dolayı , o coğrafyada yaşayan Yahudiler Filistin'e kaçmaktan başka çare bulamamışlardı. Orada ki zengin ve entellektüellerden oluşan bir grup Yahudi , birleştirdikleri para ile Struma adlı 1830 model motora sahip bir kömür gemisini tuttular. Bu gemi , Panama Bandıralı bir Bulgar gemisiydi.

12 Aralık 1941'de Köstence Limanından kalkan Struma'nın motoru , İstanbul'a varamadan arıza yaptı . Gemideki insanların bir defa daha topladıkları para ve mücevherler karşılığında , yakından geçen bir geminin mürettebatına onarım yaptırıldı. İkinci bir motor arızası sebebiyle , 15 Aralık'ta Struma , İstanbul açıklarına demir attı . Almanya tarafından , geminin karaya çıkarılmaması konusunda büyük bir baskı vardı. Almanya Büyükelçisi ise ; "Gemide salgın var" diye , ihbarda bulunmuştu . Filistin'e Yahudi göçünü kısıtlayan İngiltere'nin de baskısıyla , ne geminin yola devam etmesine , ne de yolcuların karaya çıkmasına izin verildi . Almanya'nın müttefiği olan Romanya ise , gemiyi geri kabul etmedi.

Tarihi geçmiş Filistin vizesi bulunan birkaç yolcu , İngiliz hükümetinin onayıyla, Martin Segal ve ailesi gemiden indirildi.

9 hafta boyunca , kıyıda demirli bir vaziyette bekleyen gemiye , Kızılay ve İstanbul'daki Yahudiler tarafından yardım gönderildi. Struma'nın arızalı olan motoru da tamir edilmek için sökülmüştü.

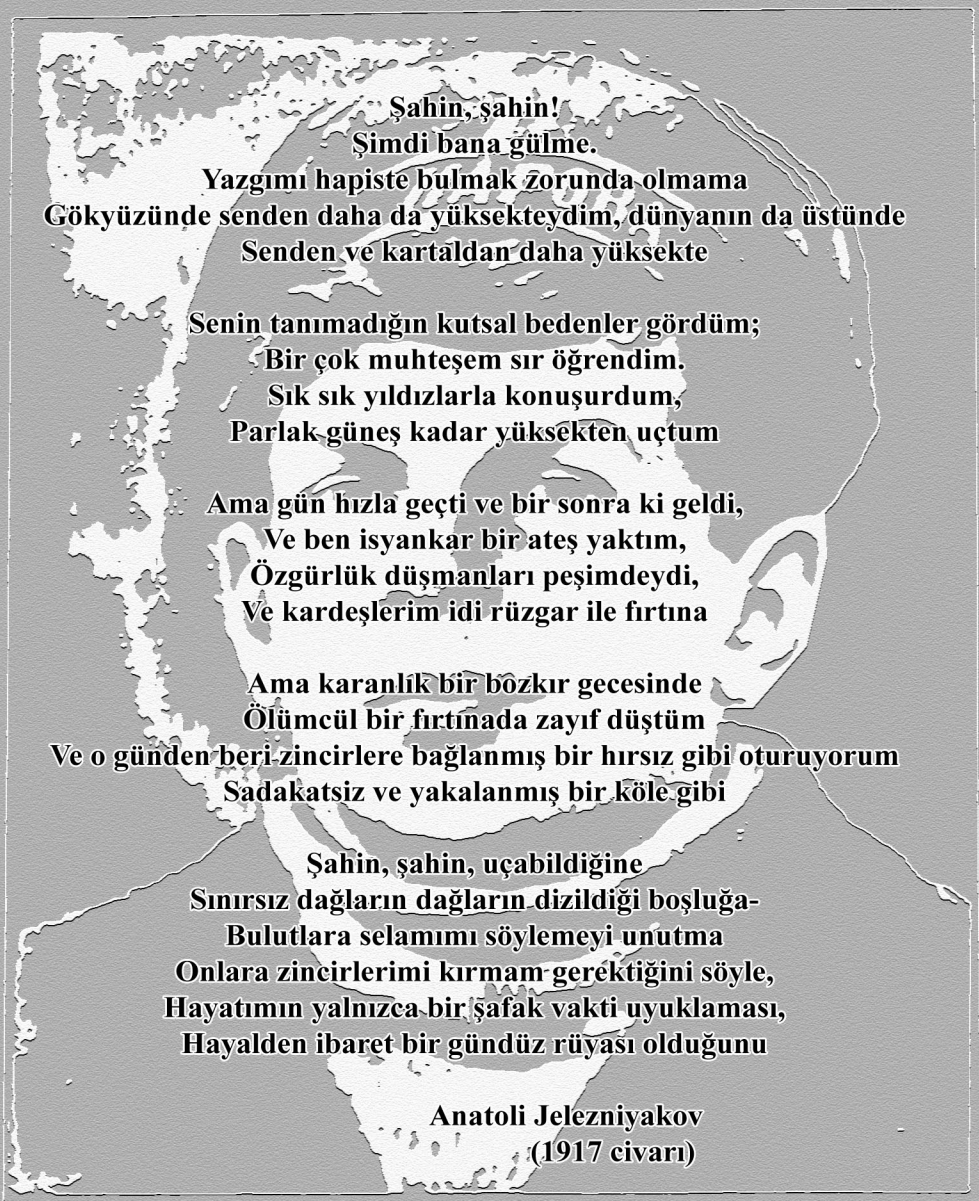
Gemideki yolcular için yapılan müzakereler sonuç vermeyince , 23 Şubat 1942'de gemi Karadeniz'de Şile açıklarına çekildi .
24 Şubat sabahı büyük bir patlamanın ardından , Struma battı. 103'ü çocuk olmak üzere , 768 kişi hayatını kaybetti . David Stoilar adında 20 yaşındaki bir yolcu ve ikinci kaptan olan İvanof Diko , bu patlamadan sağ kurtuldu. Bu ikili donmak üzereyken , Diko daha fazla dayanamadı ve kendini akıntıya bırakarak yaşamına son verdi . Umutları tükenmek üzere olan Stoilar ise bileklerini kesmek istedi , fakat elleri donduğu için çakısını açamad ı. Ölmek üzereyken o bölgede ki kurtarma kayığı onu kurtardı.

Uzun zaman boyunca Struma'nın neden battığı bilinmedi. Sağ kurtulan tek yolcu David Stoilar, İsrail Silahlı Kuvvetlerine verdiği demeçte; Geminin bir Türk torpido botunun açtığı ateş ile batırıldığını iddia etti. 1960'larda Sovyet arşivlerinden çıkan belgeler ışığında Struma'nın Sovyet denizaltısı Shch-213 tarafından torpido ile vurularak battığı

Aynı denizaltı 23 Şubat akşamı Türk kargo gemisi Çankaya'yı da batırmıştı. Sovyet denizaltısı Nazi Almanyası'na stratejik malzeme akışını önlemek amacıyla Karadeniz'e giren tüm tarafsız ya da düşman gemilerini batırması yönündeki gizli talimatı yerine getiriyordu. Struma'nın batırılması hadisesi Sovyet askerî arşivlerine şu şekilde işlendi:
“ Sc-213 denizaltısı ... 24.2.1942 sabahı korumasız vaziyetteki düşman gemisi Struma'ya rastladı ... Gemi 1118 metreden başarıyla torpidolandı ve batırıldı ... Genç subaylar ... Gemi Komutanı ve astsubaylar ... ve torpidoyu ateşleyen Kızıl Filo denizcileri ... cesaret örneği sergilemişlerdir.

Olaydan Sonra dönemin Başbakanı Refik Saydam; "Türkiye başkaları tarafından arzu edilmeyen insanlara mekan olamaz" dedi...

Şahin, şahin!
Şimdi bana gülme.
Yazgımı hapiste bulmak zorunda olmama
Gökyüzünde senden daha da yüksekteydim, dünyanın da üstünde
Senden ve kartaldan daha yüksekte

Senin tanımadığın kutsal bedenler gördüm;
Bir çok muhteşem sır öğrendim.
Sık sık yıldızlarla konuşurdum,
Parlak güneş kadar yüksekten uçtum

Ama gün hızla geçti ve bir sonra ki geldi,
Ve ben isyankar bir ateş yaktım,
Özgürlük düşmanları peşimdeydi,
Ve kardeşlerim idi rüzgar ile fırtına

Ama karanlık bir bozkır gecesinde
Ölümcül bir fırtınada zayıf düştüm
Ve o günden beri zincirlere bağlanmış bir hırsız gibi oturuyorum
Sadakatsiz ve yakalanmış bir köle gibi

Şahin, şahin, uçabildiğine
Sınırsız dağların dağların dizildiği boşluğa-
Bulutlara selamımı söylemeyi unutma
Onlara zincirlerimi kırmam gerektiğini söyle,
Hayatımın yalnızca bir şafak vakti uyuklaması,
Hayalden ibaret bir gündüz rüyası olduğunu

Anatoli Jelezniyakov
(1917 civarı)

Kronstadt denizcilerinden Jelezniyakov'un iktidarlara karşı verdiği mücadelesinde cephelerde ezenlere karşı çatışmanın dışında edebiyatla da ezilenlerin yanında yer aldığını anlatmıştır. Sıcakkanlı, militan ve tereddüt etmeden harekete geçen biri olduğu gibi mücadelesini yansıtan 1917'de yazdığı şiir günümüze kadar ulaştı.

Facebook: FanzinFilika Twitter: @ filika_fanzin filikafanzin@gmail.com